

Rozhovor týdne

JAN HRNČÍŘ JE SPOLUZAKLADATELEM ŽIVÉHO UČENÍ PÁLAVA. O ŠKOLE ŘÍKÁ:

Učení není o známkách

IVA HAGHOFER

Hledal alternativu ke klasickému českému vzdělávání, které ubíjelo jeho starší dceru. Proto se Jan Hrnčíř spolu s několika stejně smýšlejícími přáteli rozhodl v Klentnici otevřít unikátní školu. Nazvali ji Živé učení Pálava. „Pokud je rodič pro dítě průvodcem a vzorem, pak to může fungovat,“ říká Hrnčíř v rozhovoru pro týdeník Nový život.

Kdy jste projekt rozjeli?

Loni v květnu jsme se rozhodli a v září jsme začali fungovat. Šlo o logický krok. Asi tři čtyři roky zpátky jsme v Klentnici začali na dvouhektarovém pozemku stavět opidum – soběstačný přírodní dům. Před šesti lety tam vyrostla jurta (*druh stanu – pozn.red.*). Začal jsem pořádat tábory a další různé akce. Bylo nás několik přátel, postupně nám děti dorostly do školního věku a my jsme uvažovali, co dál. Alternativa pro školu není takový problém. Ale škola? Přemýšleli jsme o dvou jurtech v Mikulově. Po jednání s úřady jsme ale z nadšení vystřízlivěli. A tak jsme se rozhodli dát s partnerkou k dispozici náš dům. Bydlíme v penzionu do doby, než se dostaví přírodní dům (úsměv).

Proč jste nechtěli, aby se vaše děti vzdělávaly klasicky?

Zásadní roli hrála zkušenost se starší dcerou, která je nyní v sedmé třídě na gymnáziu. V Praze, kde jsme dříve bydleli, chodila dva roky do montessori školky, kterou milovala. Předtím prošla dvě klasické. A byla nešťastná. Je introvert, mezi křičící skupinou dětí, kde učitelky spíše hasily

požáry, se těžko prosazovala. Na druhé straně měla ale obrovský hlad po vědomostech.

Co bylo dál?

Přestěhovali jsme se zpátky pod Pálavu. Do státní školky, kde bylo pětadvacet dětí, dcera odmítala chodit. Usměvavá holčička plná života náhle začala uvadat. Přišla státní škola a ona začala dělat věci ne kvůli vědomostem, ale protože věděla, že za to bude odměněná. To je jedna z věcí, které mi na školství vadí nejvíce. Děti se neučí kvůli vědomostem, ale kvůli známkám.

Například?

Dcera se učila o elektřině. Ptal jsem se jí, jestli ví, co to vlastně je. Zeptala se, jestli to má napsané v sešitě. Řekl jsem, že ne. A ona mi vysvětlila, že ji mám zkoušet z toho, co je v sešitě, z toho pak totiž dostane známku. Na mou otázku, jestli ji to nezajímá, odpověděla, že jo, ale že toho mají moc a na tohle není čas, jde přece hlavně o tu známku.

Za jakých podmínek může alternativní škola fungovat?

S dětmi lze nejlépe pracovat do tří let. Pak do šesti. Pokud se vyvíjejí přirozeně a otevřeně v prostředí, kde není rodič učitel, který říká, co a jak má dítě dělat, pak to může fungovat. Rodič musí být vzorem a průvodcem. Dítě bude zvyklé přicházet si na nové věci samo, a ne pasivně čekat, až mu někdo řekne, jak se věci mají.

V čem je režim u vás jiný?

Otevřeno je od půl osmé. Začínáme ranním kruhem, kde se děti zklidní a naladí na to, co je čeká. Výuka začíná v devět. A trvá asi do půl jedné, kdy je oběd. Od jedné je družina, kde se spíše tvoří. Učení je ve dvacetiminutových blo-

Foto: Deník/ Iva Haghofer

Jan Hrnčíř

O něm: Je mu 45 let. Pochází z Dolních Dunajovic. Část života strávil především v zahraničí. Na mírových misích v Bosně a Hercegovině, ve Spojených státech amerických, v Nepálu, Tibetu nebo Sýrii. Podnikal v realitách, později se začal věnovat studiu různých forem vzdělávání, přirozeného rodičovství a výchovy. Natočil i dokument Rok konopí.

Kde rád odpočívá: S dětmi, sám v jurtě i u piva s kamarády.

Jaká místa na jižní Moravě má nejraději: Hodně cestoval a hledal své místo k životu, aby po letech pochopil, že to místo je tam, kde vyrostl. Tedy u Pálavy. Říká, že ne nadarmo se rodíme tam, kde se rodíme.

cích. Následuje krátká pauza. Chodíme ven, do přírody. Jezdíme na exkurze, představujeme dětem povolání, která dělají jejich rodiče. V prvním trojročí, tedy od první do třetí třídy, se děti učí hlavně hrou. Sčítání a odečítání kamínků v přírodě je pro děti pochopitelnější než psaní čísel v lavici. Zároveň ale využíváme toho, že už jsou schopné udržet delší dobu pozornost.

A co další ročníky?

Čtvrtá až šestá třída jsou více zaměřené na učení, na řadu přicházejí také přírodní vědy. A sedmá a devátá je dril v návaznosti na to, že děti už se pomalu připravují na přestup do klasické školy. Zásadní je, že pochopí principy, dokáží si spojovat zdánlivě odlišné věci, umějí hledat odpovědi, jsou sebevědomé a váží si sebe a ostatních. Rozvíjíme i kritické myšlení a argumentaci.

Musejí děti někde své znalosti prokazovat?

Ano. Jsou přihlášené v systému individuálního vzdělávání. S předškoláky jezdíme na přezkoušení jednou za rok, se staršími pak každého půl roku. Přezkušování máme domluvené v brněnské škole Ježek bez klece.

Jak přezkoušení vypadá?

Děti mají vytvořené portfolio toho, co se za půl roku naučily a kam pokročily. To i prezentují. Představují sebe a svou práci. Toto například klasické školství zcela potlačuje.

Na kolik peněz místo u vás vyjde?

Snažíme se o vyrovnaný rozpočet. Pokud dítě chodí každý den, platí jeho rodiče 4900 korun měsíčně. Za obědy pak osmdesát korun denně. Jsme bez dotací.